

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ר'
משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברק

כולל דחסידי סוכטשוב

כולל "סנה משה"
ע"ש הר"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל

בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"

חיים סופר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

האשה
החשובה ודופת
צדקה וחסד
מרת
רודה שניצר
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

יו"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

בס"ד, כ"ח אב תשע"ד **מסכת מועד קטן י"ג - י"ט ♦ עדיות א', ב', ג', ג'** גליון מס' 796

השבוע בגליון

- ♦ דין כפיית המיטה והמנהגים המסתעפים ממנו
- ♦ מדוע היום אין מקיימים הלכה זו?
- ♦ להפוך את המיטה שבה נפטר המנוח
- ♦ הפיכת המראות

♦ נתבע לדין שחירף וגידף את שליח בית הדין

- ♦ אבל אסור בדברי תורה
- ♦ תכלית ימי האבלות
- ♦ הנחת תפילין בימי האבל
- ♦ למסור לשון הרע לדיינים, מתי וכיצד?

דבר העורך

הוא חזר בתשובה

חודש אלול.
חודש התשובה וההכנה לימי הדין.
כתב הרמב"ם במאמר תחיית המתים (אגרות ותשובות):
"ומן המאמר המפורסם באומה (ברכות ח'): ראה אדם יסורים באים עליו יפשפש במעשיו. והוא העניין בעצמו הוא המכוון גם כן באמרו (דברים ד/ט) "אשר חלק ה' אלוך אתם לכל העמים תחת כל השמים. ואתכם לקח ה'". רצונו לומר, שענייניהם אינם נוהגים עניין מנהג שאר האומות, אבל יחדם השם בזה המופת הגדול שיהיו פעולותיהם תמיד נקשרות בתיקון ענייניהם או הפסדם".
הפשפוש במעשים היא פעולה שהיהודי נוקט בה בכל מהלך חייו.
אין ספק שכל יהודי מבקש לפשפש במעשיו ולתקן את דרכיו. מן המעשה המופלא שלפנינו אפשר ללמוד על דרגתם של אבותינו בדורות הקודמים.

★ ★ ★

גלים אדירי עצמה שטפו ובאו מכל עבר.
מפרשי האנייה נקרעו ונשמטו באבחת הרוח הראשונה שבישרה על בא הפרענות וגררה עמה נחשולי מים אימתניים.
רב החובל הוותיק איבד כל תקווה. מול עיניו עמדה אנייתו להטוף בלב ים על נוסעיה הרבים, והוא אין בידו להושיע מאומה. במר ייאוש הורה לספניו לזמן

דף טו/א אבל אסור בדברי תורה מדקאמר רחמנא ליחזקאל דום

אבל אסור בדברי תורה

בגמרתנו מבואר כי אבל אינו רשאי ללמוד תורה. וכך נפסק להלכה (שולחן ערוך יו"ד סימן שפ"ד סעיף א'): "אבל, כל שבעה ימים אסור לקרות בתורה, נביאים וכתובים, משנה, גמרא, הלכות ואגדות". ברם, יש דברים אותם רשאי הוא ללמוד (שם סעיף ד'): "אבל מותר לקרות באיוב ובקינות ובדברים הרעים שבירמיה ובהלכות אבלות".

האבל רשאי ללמוד דברים מעציבים? הבה נחקורה. האם האבל אינו חייב במצוות לימוד תורה, אך הותר לו ללמוד דברים מעציבים, או שמא הוא חייב במצוות לימוד התורה, אלא שעליו להתמקד בדברים מעציבים בלבד.

לאורך הדורות עסקו רבים בשאלה, כיצד אפשר ליישב את דברי גמרתנו לאור המבואר במסכת סוכה (כה/ב), כי אבל חייב בכל מצוות התורה, למעט מצוות התפילין. משמע, כי במצוות לימוד תורה הוא חייב, ומדוע בגמרתנו נאמר שאינו רשאי ללמוד תורה?

מכח קושייה זו הסיק הערוך לנר כי אבל חייב במצוות תלמוד תורה, אך גדרוהו לבל ילמוד בכל אשר יחפוץ כי אם בדברים מוגדרים שקבעו חכמים כי אינם מביאים לידי שמחה. השדי חמד (חלק ב' מערכת ו' כלל ט"ו) נוקט גם הוא כדברים הללו: "ומי פטר אותו מעוסק בדברים הרעים?". כלומר, ככל יהודי, חייב האבל לקיים את מצוות תלמוד תורה.

אולם המהר"י עייאש, כותב בספרו מטה יהודה (סימן שפ"ד), כי אין להסיק כדבריו, שהרי רבותינו הראשונים שטחו גם הם שאלה זו ולא הגיעו למסקנתו. הנה, הריטב"א מתרץ שאלה זו באפנים אחדים, בין היתר הוא מבאר, כי אמנם הגמרא במסכת סוכה אומרת שחייב בכל המצוות "חוץ מן התפילין", אך אין כוונתה שחייב בכל המצוות, כי יש יוצאות מן הכלל.

צעילוי נשמת

הר"ר **אהרן משה גולדשלגר** ז"ל
ב"ר ברש ז"ל
נלב"ע כ"ח באב תשס"ז
תנצב"ה
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

מרת **רות סגל** ע"ה
ב"ר אברהם ושרה חולה ז"ל
נלב"ע כ"ט מנחם אב תשנ"ז
תנצב"ה
הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

ר' **אריה יהודה ליב יפה** ז"ל
ב"ר יצחק ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשכ"ו
תנצב"ה
הונצח ע"י בניו דוד ושלמה יפה שיחיו - פ"ת

לעילוי נשמת
ר' **משה שניצר** ז"ל ב"ר מנחם מנדל ז"ל
נלב"ע ג' אלול תשס"ז **תנצב"ה**
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לדבריו, איפוא, אין מצוות תלמוד תורה לאבל, אלא שאם הוא חפץ, הוא רשאי ללמוד בדברים המעציבים.

בערך השולחן (סימן תקנ"ד ס"ק א') הביא להלכה את דברי השבט יהודה וכתב, כי הוא הדין לגבי תשעה באב, בו אסור ללמוד תורה כי אם בדברים המעציבים - שמי שאינו רוצה ללמוד אינו חייב, כי אין מצוות תלמוד תורה בתשעה באב [אך בהשטות לסימן תקנ"ד כתב שאין כן דעת החכם צבי בסימן ק].

תכלית ימי האבלות: מדוע אכן נפטר האבל ממצוות תלמוד תורה? בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל מוסרים (ראה הליכות שלמה, תשעה באב) שהסביר כי תכלית ימי האבלות היא שהאבל ישב דומם, כפי שאומרת גמרתנו שבשעה שהודיע הקב"ה ליחזקאל הנביא שאשתו עומדת למות, ציווהו: "הֲאֵיךְ דָּם מֵתִים". בימים אלה על האבל להתבונן במה שאירע לו, ויתן את ליבו לשוב אל השם.

יש להדגיש כי שאלה זו לא הוכרעה בין הפוסקים. הגר"ח פלאגי' למשל (מועד לכל חי סימן י' אות כ"א), חולק בתוקף על שיטת השבט יהודה וערך השולחן וכותב, כי לא זו בלבד שאנו מצטערים על כך שהנשים לא זכו למצוות תלמוד תורה, עוד באו להוסיף שגם האנשים פטורים ממצווה זו בימי אבלם...

הנחת תפילין בימי האבל: בתחילת המאמר הזכרנו את דברי הגמרא במסכת סוכה כי אבל פטור ממצוות תפילין. יש לציין, כי בגמרא להלן (כ"א/א) נחלקו התנאים בפרטי דין זה ולהלכה נפסק כי רק ביום הראשון לאבלותו אסור האבל בהנחת תפילין (שולחן ערוך או"ח סימן ל"ח סעיף ה').

דף טז/א דאי מתפקר בשליחא דבי דינא

למסור לשון הרע לדיינים, מתי וכיצד?

הגמרא בסוגייתנו עוסקת, בין היתר, באופן הנהגתו של בית דין בשעה שהוא נדרש לזמן לפני אדם שנתבע לדין תורה, והגמרא דורשת מן הפסוקים של פרשת קרח ודתן ואבירם, שנחלקו על משה רבינו ע"ה, כיצד על בית דין לקרוא לאנשים להתייצב בפניהם.

נתבע לדין שחירף וגידף את שליח בית הדין: בין היתר למדים מפרשה זו, כי אם הנתבע חירף וגידף את השליח ששוגר על ידי בית הדין, רשאי השליח לספר לבית הדין את אשר אירע ואין בדבר משום איסור לשון הרע, וכך נפסק להלכה (רמ"א חו"מ סימן ח' סעיף ה'; וראה בחידושי הפלאה שם). המקור לדין זה הוא מכך שמשם רבינו ידע שדתן ואבירם אמרו לשלוחו "העיני האנשים ההם נתקר". מניין ידע זאת משה? ודאי השליח ששיגר אליהם הוא שסיפר לו זאת (רש"י וריטב"א).

זהירו בכבוד שלוחי בית הדין: את טעמה של הלכה זו מנמק הריטב"א בכך, שהנידונים יהיו זהירים בכבודם של שלוחי בית הדין, כי יידעו שחברי בית הדין יתוודעו להתנהגותם הבלתי ראויה, אם יעשו כן.

דתן ואבירם - בעלי מחלוקת: רבותינו האחרונים תמהים, איך אפשר להביא ראייה מדתן ואבירם, הן הללו היו בעלי מחלוקת, ובירושלמי (פאה פרק א' והובא במגן אברהם סימן קנ"ו) מבואר, כי מותר לומר לשון הרע על בעלי מחלוקת? מעתה, יתכן ששליח בית דין אינו רשאי לספר לשולחיו את אשר עוללו לו, ורק בדתן ואבירם לא חשש השליח לספר, מפני שבעלי מחלוקת היו דתן ואבירם (שו"ת יהודה יעלה או"ח סימן ר"ג ועוד).

שאלה זו העלה החתם סופר זצ"ל לפני הגאון רבי יהודה אסאד זצ"ל (שם, ועיי"ש מש"כ ליישב). לימים נדרש לשאלה זו הגאון רבי יוסף שאול נתנזון זצ"ל (שו"ת שואל ומשיב מהדורא תליתאה תשובה פ') שהסביר, כי ההיתר לספר לשון הרע על בעלי מחלוקת תקף רק אם המספר חושב כי יש תועלת בדבר, או שעל ידי כך אפשר יהיה להשיב את השלום ביניהם. ברם, אין היתר לספר לשון הרע סתמי על בעל מחלוקת. מכאן, שאין די בכך שדתן ואבירם היו בעלי מחלוקת, ומכך ששלוחו של

לפניו את מנהיג קבוצת היהודים המסתופפים בירכתיים.

זמן קצר לאחר פטירת הגר"א מוילנא זצ"ל, יצאו רבים מתלמידיו להגשים את שלא עלה בידי רבם - לעלות לארץ ישראל. קבוצות קבוצות יצאו לדרך ועלו ארצה.

בני אחת הקבוצות, כמאה וחמישים איש, בהנהגתו של רבי ישראל משקלוב זצ"ל, מגדולי תלמידי הגר"א, כתתו רגליהם בדרך לא דרך עד הגיעם לנמל, ועלו על אניה ישנה ורועועה, גדושת נוסעים, בה הוקצתה להם פינה דחוקה. בימים הראשונים התנהלה הנסיעה למישרין, אך לפתע קדרו השמים ויומיים תמימים נזרקה האנייה מגל למשנהו. על נוסעיה ומיטלטליהם, ככלי שאין בו חפץ.

רבי ישראל משקלוב הגיע אל רב החובל והמתיק עמו סוד בעודם נאחזים לבל יישטו המימה. בתום שיחתם ביקש רבי ישראל מבני קבוצתו להקבץ יחדיו, ברצונו לשאת דברים בפניהם.

מורי ורבותי, פתח רבי ישראל, זה עתה אמר לי רב החובל כהאי לישנא: שלושים שנה אני מפליג בנתיבי הים, ומעולם לא עמדתי מול סערה כה עזה. נוכח העובדה שהאנייה ישנה ורועועה, אני צופה כי לא ירחק הזמן והיא תבקע לשניים! אני יודע אם כדאי לפרסם זאת בין הנוסעים, אך אני רואה מחובתי להעביר לכבודו את המידע, וכבודו יחליט אם לפרסם זאת בין בני קבוצתו.

לדעתי, אמר רבי ישראל, חובה עלי ליידעכם בדבר, שהרי אם נגזר עלינו לשקוע במצולות ים, עלינו לנצל את הזמן הקצר לחזור בתשובה שלימה לפני בוראנו.

בנוגע לאופן עשיית התשובה, ברצוני להציע בפניכם את הדברים הבאים. במסכת סוכה נאמר, כי יש לומר וידוי בלחש, כדי שהשומעים לא ילמדו ממעשיו הקלוקלים של המתודה. ברם, מאחר שנגזר על כולנו להפריד בקרוב מן העולם הזה, מתי נוכל לקלקל את דרכינו בעקבות שמיעת וידוי של אחר? לפיכך אני מציע כי כל אחד יתוודה על מעשיו בקול רם באזני חבריו, ותהי הבושה כפרה על עוונותינו.

אותה שעה, הים והרוח, הגלים והמשברים לא נראו ולא נשמעו, הגשם העז שהצליף על קדקדם לא הורגש, נוכח המשימה החשובה ביותר בחיים שעמדה בפניהם, החזרת הפיקדון לבורא העולם כשהוא נקי ומצוחצח.

נמנו וגמרו ביניהם כי צעיר התלמידים יתוודה תחילה. עמד הלה בפני הקהל הקדוש, כבש את פניו בידיו ורטט של בכי חלף בכל גופו. בראש מורכך החל להתוודות: בושתי וגם נכלמתי להרים פני אליכם. במשך שנתיים ימים שיקרתי את אמי! **מעשה** שהיה כך היה.

בן בכור לתשעה אחים אנכי. בילדותי עקרה משפחתנו לוילנא, וזכינו שדירתנו גבלה בדירת הגאון מוילנא. אבי היה עמל מבוקר עד ליל בחנות המכלת הקטנה שברשותו, ועם לילה היה שב הביתה ומתיישב ליד הקיר החוצץ בין ביתנו לבין חדר לימודו של הגאון מוילנא, מפנה את מחשבתי ומאזין לקול תורתו של הגאון הבוקע מעבר לקיר.

משה רבינו שח בפניו על אודות התנהגותם הנלוזה של דתן ואבירם כלפיו, אנו למדים כי שליחי בית דין רשאים לנהוג כן.

גם החפץ חיים זצ"ל פוסק כן להלכה (חפץ חיים הלכות לשון הרע, כלל ח' סעיף ח'), והביא (בבאר מים חיים שם ס"ק י"ז), כי כן כתב בגליון הש"ס בירושלמי (פאה פרק א').

דין כפיית המיטה והמנהגים המסתעפים ממנו

במסכתנו מוזכרת פעמים אחדות ההלכה שעל האבל לכפות את מיטתו (טו/א ועוד), היינו: להופכה על פניה.

להפוך את מיטות האורחים על פניהן: לא זו בלבד שאת מיטתו שלו עליו לכפות, אלא גם את כל המיטות שבבית עליו לכפות (כז/א), והטור (יו"ד סימן שפ"ז) מביא בשם הרמב"ן, כי בעל אכסניא צריך לכפות גם את כל המיטות הנמצאות בביתו לצרכי אורחים, ורק אם בא אורח יסדר לו את מיטתו, ובלכת האורח יכפה את מיטתו בשנית.

לדעת הרמב"ם (הלכות אבל פרק ד' הלכה י"ט) אף חובה על האבל לישון על מטתו הכפוייה, ואם לאו לא יצא ידי חובה - על כך בהרחבה בגליון הבא.

מדוע היום אין מקיימים הלכה זו? במאמר שלפנינו נתמקד בשאלה העולה בפיו של כל לומד: מה זה אירע שהלכה נקובה, ברורה ומפורשת, נמוגה ונעלמה כלא היתה. כיום אין בנמצא אבל הכופה את מיטתו. מדוע ולמה?

בעלי התוספות (כא/א ד"ה אלו דברים) כותבים שני טעמים בדבר, אחד מהם: שלא יאמרו הנכרים כי מעשי כישוף אנו עושים ויבואו היהודים לידי סכנה (ומקור הדבר בירושלמי). האבלים חדלו, איפוא, להפוך את מיטותיהם.

הדבר אומר דרשני, הן כיום כבר אין חשש שיאמרו כי מעשי כישוף אנו עושים. מדוע, איפוא, כיום לא שבים לקיים דין מפורש זה?

ובכן, מתוך דברי בעל ערוך השולחן (יו"ד סימן שפ"ז סעיף ג') עולה הסבר מעניין לכך.

הערוך השולחן כותב טעם נוסף על זה שכתבו הראשונים, מדוע בימינו אין כופים את המיטה: "ולדעתי יש עוד טעם, מפני שאין ישיבתנו על המיטות, ואצלנו יושבים על הקרקע, ולא דווקא על הקרקע אלא על ספסל קטן או על כרים וכסתות".

כוונת דבריו היא, כי דין כפיית המיטה מתקיים כאשר יושבים עליה בעודה כפוייה, אך ברוב המיטות המצויות בזמננו אין אפשרות לשבת על המיטה כשהיא הפוכה, וממילא אין מקום לכפות את המיטה, אם אי אפשר לשבת על גבה. אמנם, גם אם ישנן מיטות בודדות שאפשר לשבת עליהן בעודן הפוכות, מאחר שדין זה אינו שייך אצל רוב הציבור, כבר אין הנהגה זו מורה על אבלות.

הפכו את הכרים ואת הכסתות בבית האבל: מעניין לציין, כי הריב"ש, תלמידו של הר"ן, כותב לפני כשש מאות וחמישים שנים, כי במקומם נהגו להפוך את הכרים ואת הכסתות שעל גבי המיטה, בכך שצידם הנאה הופנה כלפי פנים. כמובן, שיש טעם למנהג זה אך ורק אם יש הבדל בין שני הצדדים של הכריות והכסתות, שאם לא כן, מה עניין בהפיכתן. בימינו אין נוהג מנהג זה.

להפוך את המיטה שבה נפטר המנוח: יש לציין, כי בספר מעבר יבוק, מספרי היסוד למנהגי האבלות ודיניה נאמר, כי אף על פי שאין כופין את המיטות, נוהגים לכפות את המטה שבה נפח

לילה אחד ישב אבי ליד הקיר ושמע את הגר"א חוזר ושונה את דבריהם של התנאים הקדושים רבי שמעון בר יוחאי ובנו, בעת שיצאו מן המערה ונתהו נוכח האנשים העוסקים במלאכה, "שמניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה". והיה אבי יושב בדממה ושמע את קולו של הגאון שוב ושוב, "שמניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה", והיו הדברים מחלחלים בלבו של אבי היקר, "שמניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה".

אותו לילה נדדה השניה מעיניו. מה יהיה עם "חיי עולם" שלו?!! עם אור ראשון אמר לאמי: "הלילה הזה חלה מהפכה בנפשי. עז רצוני לנטוש את חנותי ולשקוד על דלתות התורה מבוקר ועד ליל. אך אעשה כן רק אם תסכימי בנכונות מלאה, ליטול על עצמך את עול הפרנסה.

ללא היסוס הסכימה אמי הכשרה. **בלב** רוגש ובנפש הומייה נפרד אבי מן הבית, פנה לבית המדרש ברגליים עולצות, ואמי המופלאה נפנתה אל החנות. אחר תקופת מה כשלו עסקיה. המסחר לא צלח. אך היא לא סגרה את הגמרא של אבא, אלא סגרה את החנות והחלה לאפות לחם ולמכור אותו בשוק, ולהשלמת הפרנסה שטפה רצפות בבתי העשירים.

כל אותה עת לא גילתה לאבי מאומה, בחפצה העז כי ימשיך לעמול ולהגות בתורה הקדושה.

חלפו ימים וקשיי הפרנסה הלכו וגברו. או-אז אמרתי לאימי "מאמא יקרה שלי. אני יכול לוותר על ארוחה אחת. היום הודיעו לנו בחדר, שממחר מתחילים לחלק ארוחות צהרים". היא מיד שאלה, "האמנם כן, יקירי, כך הודיעוכם?", ואני השבתי בחיוב, שיקרתי.

במשך שנתיים ימים, מידי יום ביומו שאלתני אימי, "טיייע ינגעליה שלי, גם היום חילקו ארוחת צהרים?", ואני ענית בצהלה, "כמובן".

מורי ורבותי, הנני מתוודה, איפוא, בפניכם, על ששיקרתי לאימי שנתיים ימים!.

עיני הכל דמעו. רטט קדושה וסילודין אחז בהם. **ויעמוד** רבי ישראל וישא ידיו לשמים ויאמר: רבונו של עולם. ביום הראשון של סליחות אנו אומרים 'פנה נא אל התלאות ולא לחטאות', כלומר: חטאינו מרובים אמנם, אך בטובך הגדול ראה נא גם את תלאותינו ואת צרותינו הפוקדים אותנו מידי יום. ואני מבקש ממך, קוני ובוראי, 'פנה נא אל החטאות! הבט נא על איזה חטא מתוודה הצעיר שבנו. עשה נא למענו אם לא למעננו!

★ ★ ★

לעילוי נשמת

הר"ר **זאב בורק** ז"ל

ב"ר אברהם ז"ל נלב"ע כ"ט באב תש"ס

תנצב"ה

הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **בנימין וסלי** ז"ל

ב"ר שלמה ז"ל נלב"ע כ"ז באב תשנ"ח

תנצב"ה

הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

ר' **אפרים אהרונף** ז"ל

בן מרת מיכל ע"ה נלב"ע ל' באב תשי"ב

תנצב"ה

הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **משה חיים הכהן** ז"ל

ב"ר יוסף אליהו ז"ל נלב"ע כ"ט באב תשנ"ח

תנצב"ה

הנוצח ע"י בנו ידידנו

הר"ר **אביגדור יהודה כהן** ומשפ' שיחיו

המנוח את נשמתו. ברם, כיום גם מנהג זה בטל, וכל שנתר ממנו הוא, שיש הנוהגים להסיר ממיטה זו את הכרים ואת הכסתות ולכסותה בכיסוי בלבד בימי האבלות (דברי סופרים פרק ל"ט סעיף ד').

הפיכת המראות: מנהג נוסף המשתלשל ממנהג כפיית המיטה, הוא המנהג להפוך את המראות שבבית. מנהג זה נפוץ בתפוצות ישראל וניתנו לו הסברים שונים. אחד מהם הוא - דין כפיית המיטה. טעמי כפיית המיטה שייכים גם לגבי המראה, כגון הטעם "דמות דיוקני נתתי בהן ובעוונותיהם הפכתיה - כפו מיטותיהן עליה" (טו/ב). טעם זה שייך גם לגבי המראה שדמות האדם נראית בה (דרשות חתם סופר, דף שפ"ז, ועיי"ש עוד).

דף יז/א מאי דקמן דאתא האידינא האי סבא בבי מדרשא

רבנן דאגדתא

רבי זירא ראה אות משמים בכך שרבי שמואל בר נחמני הזדמן לבית המדרש, אחר שנים רבות שלא עשה כן.

העניין, מבאר המהר"צ חיות (בהגהותיו כאן), כי היו בין האמוראים - הוזכר בירושלמי - 'רבנן דאגדתא', חכמים שעסקו יותר בענייני אגדה, ושמותיהם מוזכרים בתלמוד רק בקשר לעניינים אלה. אחד מהם הוא רבי שמואל בר נחמני. ברחבי הש"ס הוא מוזכר רק לגבי אגדות.

לפיכך ראה רבי זירא מקרה יוצא דופן בכך שהזדמן בדיוק ביום זה לבית המדרש של 'רבנן דהלכתא', שם לא היה רגיל לבוא...

הים נח מזעפו.
אם לא היה נח, לא היה הסיפור המופלא מגיע אל החוף.

הגשם פסק. העננים התפזרו. הים בלע אל קרבו את הגלים והפגין חזות רועת ושלווה. הנוסעים נחתו לחוף ימה של ארץ ישראל בשלום, והסיפור המרטיט עשה את דרכו מאוזן לאוזן, וסופר על ידי רבים, ביניהם כ"ק האדמו"ר מסאטמר זצ"ל, אשר היה מספרו לקהל עדתו כדי לעורר את הלבבות.
אלול.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. פקס: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

לעילוי נשמת

מרת **שרה אדלר** ע"ה
ב"ר שמואל ז"ל
נלב"ע א' באלול תשנ"ו
תנצב"ה

הונצחה ע"י בנה ידידנו הר"ר **שמואל אדלר** הי"ו ומשפ' שיחיו - גבעתיים

לעילוי נשמת הר"ר אלתר רוזנבוים ז"ל ב"ר דוד ז"ל נלב"ע א' באלול תשס"ט
מרת **שרה יהודית רוזנבוים** ע"ה ב"ר חיים שמעון זומר ז"ל נלב"ע ב' באלול תשכ"ח
מרת **חנה רחל הבר** ע"ה ב"ר דוד צבי ז"ל נלב"ע ג' בתשרי תנצב"ה
הונצחו ע"י משפחות הבר ורוזנבוים שיחיו

נר ה' נשמת אדם

כל ההלכות שלא ידעתם מאורות ההלכה

חדש יצא לאור חלק ז'

סיכום של ספרי ההלכה האחרונים • ניסוח בהיר וקולח • כ-3500 ערכים במפתח העניינים

054.8454004 | אורסו